

2020/2613(RSP)

9.6.2020

PŘEDBĚŽNÝ NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázek k ústnímu zodpovězení B9-0000/2020 a B9-0000/2020

v souladu s čl. 136 odst. 5 jednacího řádu

o provádění vodohospodářských právních předpisů EU
(2020/2613(RSP))

**Christophe Hansen, Sara Cerdas, Nicolae Ștefănuță, Marco Dreosto,
Martin Häusling, Joanna Kopcińska, Malin Björk, Eleonora Evi**
za Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

**Usnesení Evropského parlamentu o provádění vodohospodářských právních předpisů EU
(2020/2613(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (rámcová směrnice o vodě)¹,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu (směrnice o podzemních vodách)²,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/105/ES o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky, změně a následném zrušení směrnic Rady 82/176/EHS, 83/513/EHS, 84/156/EHS, 84/491/EHS a 86/280/EHS a změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES (směrnice o normách environmentální kvality)³,
- s ohledem na směrnici 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládnutí povodňových rizik (směrnice o povodních)⁴,
- s ohledem na směrnici Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod⁵,
- s ohledem na kontrolu účelnosti rámcové směrnice o vodě a směrnice o povodních⁶,
- s ohledem na hodnocení směrnice o čištění městských odpadních vod⁷,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady o minimálních požadavcích na opětovné využívání vody⁸,
- s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o jakosti vody určené k lidské spotřebě, který předložila Komise (přepřpracované znění)⁹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o stavu klimatické a environmentální nouze¹⁰,

¹ Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1–73

² Úř. věst. L 372, 27.12.2006, s. 19–31

³ Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 84–97

⁴ Úř. věst. L 288, 6.11.2007, s. 27–34

⁵ Úř. věst. L 135, 30.5.1991, s. 40–52

⁶ SWD(2019)439 a shrnutí v SWD(2019)440

⁷ SWD(2019)700 a shrnutí v SWD(2019)701

⁸ Právě projednáváno v plénu.

⁹ COM(2017) 753 final, 1.2.2018

¹⁰ 2019/2930(RSP)

- s ohledem na zprávu Evropské agentury pro životní prostředí nazvanou „Evropské životní prostředí – stav a výhled 2020: znalosti nutné pro přechod k udržitelné Evropě“¹¹,
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané „Zelená dohoda pro Evropu“¹²,
- s ohledem na strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030¹³,
- s ohledem na strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“¹⁴,
- s ohledem na sedmý akční program pro životní prostředí¹⁵,
- s ohledem na sdělení Komise o investičním plánu pro udržitelnou Evropu¹⁶,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. března 2020 s názvem „Nový akční plán pro oběhové hospodářství – Čistší a konkurenceschopnější Evropa“¹⁷,
- s ohledem na sdělení Komise s názvem „Chvilka pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci“¹⁸,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. března 2019 o strategickém přístupu Evropské unie k léčivým přípravkům v životním prostředí¹⁹,
- s ohledem na společnou studii Evropské komise a OECD z května 2020 o financování dodávek vody, sanitárních opatření a ochrany před povodněmi – výzvy v členských státech a politické možnosti²⁰,
- s ohledem na cíle udržitelného rozvoje OSN, zejména na cíl č. 6 pro pitnou vodu, kanalizaci a hygienu²¹,
- s ohledem na zprávu platformy IPBES z května 2019 o globálním posouzení biologické

¹¹ Dostupná na <https://www.eea.europa.eu/publications/soer-2020>

¹² COM(2019) 640

¹³ COM(2020) 380

¹⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané „Strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy“, COM(2020) 381 final, 20.05.2020.

¹⁵ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1386/2013/EU ze dne 20. listopadu 2013 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020 „Spokojený život v mezích naší planety“, Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 171–200.

¹⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané „Investiční plán pro udržitelnou Evropu – Investiční plán Zelené dohody pro Evropu“, COM/2020/21 final, 14.01.2020.

¹⁷ COM(2020) 98

¹⁸ COM(2020) 456

¹⁹ COM (2019) 128

²⁰ viz <http://www.oecd.org/environment/financing-water-supply-sanitation-and-flood-protection-6893cdac-en.htm>

²¹ Rezoluce OSN 70/1 s názvem „Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030“ přijatá Valným shromážděním dne 25. září 2015.

- rozmanitosti a ekosystémových služeb²²,
- s ohledem na evropskou občanskou iniciativu *Right2Water* (Právo na vodu)²³,
 - s ohledem na stanovisko Výboru regionů ze dne [1. července 2020] o kontrole účelnosti rámcové směrnice o vodě, směrnice o podzemních vodách, směrnice o normách environmentální kvality a směrnice o povodních²⁴,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 12. prosince 2018 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o minimálních požadavcích na opětovné využívání vody (průběžný program)²⁵,
 - s ohledem na čl. 136 odst. 5 a čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
 - s ohledem na otázky k ústnímu zodpovězení položené Radě a Komisi ohledně provádění vodohospodářských právních předpisů²⁶,
 - s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,
- A. vzhledem k tomu, že voda je nezcizitelný a pro život nepostradatelný veřejný statek a že vodohospodářství připadá zásadní úloha v souvislosti se zachováním ekosystémových služeb EU, využíváním přírodních zdrojů a hospodářskou výrobou; vzhledem k tomu, že Evropa musí nalézt účinná řešení současných vodohospodářských problémů a nakládat s vodními zdroji hospodárně, protože na nich přímo závisí lidské zdraví, výroba energie, zemědělství a zabezpečování potravin;
- B. vzhledem k tomu, že rámcová směrnice o vodě stanovila hlavní zásady pro ochranu 110 000 vodních útvarů v EU, tak aby do roku 2015 dosáhly dobrého ekologického a chemického stavu; vzhledem k tomu, že při kontrole účelnosti byly odhaleny vážné nedostatky v uplatňování vodohospodářských předpisů EU, jejichž cíle se do lhůty v roce 2027 pravděpodobně nepodaří naplnit;
- C. vzhledem k tomu, že dobrý chemický stav byl dosažen pouze u 38 % povrchových vodních zdrojů a pouze 40 % těchto zdrojů se nachází v dobrém ekologickém stavu nebo má potenciál k jeho dosažení;
- D. vzhledem k tomu, že účinnost rámcové směrnice o vodě závisí na tom, jak ji uplatňují členské státy;
- E. vzhledem k tomu, že odběr vody vytváří velký tlak na vodní zdroje EU; vzhledem k tomu, že asi čtvrtina vody odvedené v EU z přírody se využívá v zemědělství; vzhledem k tomu, že bylo dosaženo dohody o novém nařízení o opětovném využívání vody, které usnadní

²² Zpráva Mezivládní vědecko-politické platformy pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES) o globálním posouzení biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb, viz <https://ipbes.net/global-assessment>

²³ www.right2water.eu

²⁴ <https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-541-2020>

²⁵ Úř. věst. C 110, 22.3.2019, s. 94–98

²⁶ Úř. věst. [000XXX/YYYY] a Úř. věst. [000XXX/YYYY]

používání vyčištěných městských odpadních vod k zavlažování v zemědělství;

- F. vzhledem k tomu, že hlavním bodovým zdrojem znečištění vody v EU je vypouštění nevyčištěných nebo nedostatečně vyčištěných městských nebo průmyslových odpadních vod; vzhledem k tomu, že hlavním difúzním zdrojem znečištění vody je zemědělství, které do prostředí vypouští živiny, pesticidy a další znečišťující látky;
- G. vzhledem k tomu, že je mimořádně důležité řešit chemické znečištění povrchových a podzemních vod pokud možno vždy u zdroje znečištění, neboť se jedná o nákladově nejúčinnější možnost;
- H. vzhledem k tomu, že při kontrole účelnosti bylo shledáno, že rámcová směrnice o vodě je „dostatečně normativní vzhledem k tlakům, které je třeba řešit, a současně dostatečně flexibilní, takže ponechává prostor k posílení jejího uplatňování v souvislosti s novými znepokojivými výzvami, které nejsou ve směrnici zmíněny, jako je např. změna klimatu, nedostatek vody a nově se objevující znečišťující látky“;
- I. vzhledem k tomu, že je v Evropě ohrožena biologická rozmanitost sladkovodních ekosystémů; vzhledem k tomu, že zdravé a odolné sladkovodní ekosystémy dokážou lépe zmírňovat účinky změny klimatu a přizpůsobit se jí;
- J. vzhledem k tomu, že třetina evropských zemí trpí nedostatkem vody, tzn., že ročně v nich na hlavu připadá méně než 5 000 m³ vody²⁷;
- K. vzhledem k tomu, že voda je základním prvkem v potravinovém cyklu; vzhledem k tomu, že kvalitní povrchová a podzemní voda je nezbytná pro vybudování spravedlivého, zdravotně nezávadného a environmentálně neutrálního potravinového systému, které je popsán ve strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“;
- L. vzhledem k tomu, že v současnosti se v Evropě nachází více než 21 000 vodních elektráren; vzhledem k tomu, že v EU neprobíhají žádné komplexní kroky k odstranění přehrad;
- M. vzhledem k tomu, že směrnice o čištění městských odpadních vod účinně snížila znečištění vodních útvarů v celé EU omezením biochemické spotřeby kyslíku, dusíku a fosforu ve vyčištěné odpadní vodě;
 - 1. vítá skutečnost, že díky rámcové směrnice o vodě byl zřízen přiměřený správní rámec pro integrované hospodaření s vodou a zpomalilo se zhoršování kvality vody;
 - 2. vítá posouzení Komise, že rámcová směrnice o vodě slouží svému účelu, avšak konstatuje, že je třeba zlepšit a urychlit její provádění;
 - 3. lituje toho, že se dosud nedaří dosahovat cílů rámcové směrnice o vodě zejména kvůli nedostatečnému financování, mimořádně pomalému provádění, nedostatečnému prosazování a širokému využívání výjimek uvedených ve směrnici, že začleňování

²⁷ <https://www.eea.europa.eu/publications/92-9167-025-1/page003.html>

environmentálních cílů do odvětvových politik je nedostatečné a že polovina vodních útvarů v EU stále není v dobrém stavu;

4. konstatuje, že změna klimatu může mít velmi vážný dopad na sladkovodní zdroje, kdy sucha vedou k vysychání vodních toků a vyšší koncentraci znečišťujících látek a intenzivní dešťové srážky mají za následek větší odtoky odpadních vod z měst a ze zemědělství; zdůrazňuje, že vyšší teploty mají za následek rostoucí úbytek vody, která pak chybí v řadě hospodářských odvětví; zdůrazňuje, že odolnost vodních ekosystémů, povodně a nedostatek vody by měly být řádně zohledněny v nadcházející strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu;
5. konstatuje, že, pokud jde o právní úpravu chemických látek, existuje prostor pro zlepšení; vyzývá Komisi, aby aktualizovala seznam chemických látek obsažený v přílohách k rámcové směrnici o vodě; doporučuje vypracování nových pokynů pro lepší metody monitorování chemických směsí;
6. konstatuje, že zásada „one out all out“ (tzn., pokud nevyhovuje jeden parametr, je za nevyhovující považován celý vodní útvar) by měla zůstat zachována, představuje však problém při komunikaci o zlepšení jednotlivých parametrů; vyzývá k zavedení doplňkových metodik pro podávání zpráv (jako je vzdálenost od cíle); zdůrazňuje význam transparentnosti a poskytování komplexních informací veřejnosti o kvalitě vody v EU;
7. lituje toho, že v případě poloviny evropských vodních útvarů jsou využívány výjimky a že tyto výjimky nejsou dostatečně odůvodněny; vyzývá k aktualizaci pokynů pro využívání výjimek s cílem omezit tuto praxi;
8. lituje, že zásada návratnosti nákladů, která předpokládá, že všichni uživatelé se budou účinně a přiměřeně podílet na souvisejících nákladech, není v několika členských státech uplatňována vůbec nebo jen v omezené míře; vyzývá členské státy, aby zvážily a uplatňovaly přiměřené politiky určování poplatků za vodu a aby v souladu s rámcovou směrnicí o vodě plně uplatňovaly zásadu návratnosti nákladů; zdůrazňuje však, že všichni občané by měli mít cenově dostupný přístup k vodě;
9. zdůrazňuje, že třeba dále řešit eutrofizaci sladké i slané vody způsobenou dusíkem a fosforem z odpadních vod a dalších zdrojů, včetně zemědělství;
10. konstatuje, že vodní elektrárny vyrábějí největší podíl energie z obnovitelných zdrojů v EU, zdůrazňuje však, že výstavba přehrad může negativně ovlivnit přírodní stanoviště a že rámcová směrnice o vodě stanoví přísná kritéria pro ochranu hydromorfologických podmínek; vyzývá k přísnému posouzení dopadů souvisejících změn na kvalitu vody a na ekosystémy;
11. konstatuje, že přechod od silniční dopravy k vnitrozemským vodním cestám by měl jít ruku v ruce s podporou udržitelných alternativních paliv a technologie pro vnitrozemskou plavbu s cílem snížit emise skleníkových plynů a zabránit zhoršování kvality vodních útvarů;
12. vítá skutečnost, že směrnice o čištění městských odpadních vod přispěla ke snížení znečištění, což vedlo ke zlepšení kvality vody, lituje však, že hodnocení této směrnice

neanalyzuje její účinnost z hlediska vypouštění průmyslových odpadních vod do stokových soustav a čistíren městských odpadních vod;

13. konstatuje, že směrnice o čištění městských odpadních vod dostatečně neřeší problematiku přelití v důsledku silných dešťů, městských odtoků, individuálních systémů a malých aglomerací;
14. vyzývá členské státy, aby co nejdříve v plném rozsahu provedly rámcovou směrnici o vodě, nejpozději však v roce 2027;
15. vyzývá Komisi, aby členským státům při uplatňování směrnic o vodě poskytovala technickou pomoc a vhodná školení a aby sdílela osvědčené postupy a odborné znalosti;
16. vyzývá Komisi, aby v případě, že členské státy neplní své povinnosti, neprodleně přijala přísná opatření s cílem zajistit, aby všechny členské státy začaly rámcovou směrnici o vodě co nejdříve dodržovat v plném rozsahu, nejpozději však do roku 2027; naléhavě Komisi vyzývá, aby reagovala na otevřené případy nesplnění povinnosti kvůli systematickému porušování právních předpisů týkajících se vody;
17. zdůrazňuje, že je třeba společnou zemědělskou politiku (SZP) uvést do souladu s rámcovou směrnicí o vodě, pokud jde o potřebná přísnější opatření k ochraně vody v zemědělství; vítá skutečnost, že lepší hospodaření s živinami je nyní jedním z cílů nových strategických plánů SZP a strategie v oblasti biologické rozmanitosti;
18. naléhavě Komisi vyzývá, aby zjednodušila a zlepšila systémy pro monitorování kvality vody tím, že bude mimo jiné shromažďovat údaje o reziduích pesticidů a metabolitech ve vodních útvech v Evropě;
19. vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových rizik vypracovaly strategie pro zvládání sucha;
20. navrhuje, aby bylo sucho řešeno prostřednictvím projektů na opětovné využití nepoužívaných lomů, které by byly přeměněny v nádrže, jež by zadržovaly dešťovou vodu a povodňové vlny; vyzývá k výzkumu a investicím v tomto směru;
21. vyzývá členské státy, aby stanovily a zajistily nezbytné finanční prostředky a aby se více zaměřovaly na údržbu a opětovné investice do stávajících infrastruktur, které nevzbuzují obavy z hlediska životního prostředí nebo veřejného zdraví; zdůrazňuje, že je třeba finančně podporovat inovativní metody a řešení inspirovaná přírodou;
22. vyzývá k tomu, aby do politik zaměřených na upřednostňování přírodních řešení byla lépe začleňována směrnice o řízení povodňových rizik a aby byly odpovídajícím způsobem upraveny zdroje financování;
23. vyzývá ke zintenzivnění opatření na úrovni Unie i členských států k řešení nově se objevujících znečišťujících látek, jako jsou mikroplasty a léčivé přípravky;
24. vyzývá ke zlepšení veřejné konzultace, informovanosti a vzdělávání veřejnosti a k podpoře meziodvětvového dialogu;

25. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.